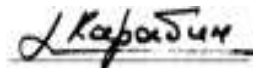

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Вченої ради

Навчально-наукового інституту
психології та соціального захисту

Василь КАРАБИН

«21» вересня 2023 року

**ПРОГРАМА
ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ**

(вид практики)

**Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Другий курс**

Спеціальність 231 «Соціальна робота»

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Соціальна робота»

Лозинський А.Ф. Програма переддипломної практики для здобувачів спеціальності 231 «Соціальна робота» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Львів: ЛДУ БЖД, 2023. 14 с.

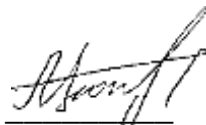
Розробник: доцент кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук, кандидат історичних наук, доцент Андрій ЛОЗИНСЬКИЙ.

Рецензент: доцент кафедри спеціальної освіти факультету педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка, кандидат педагогічних наук, доцент Зоряна ФАЛИНСЬКА.

Програму рекомендовано кафедрою соціальної роботи, управління та суспільних наук

Протокол від “28” серпня 2023 року № 1.

Завідувач кафедри соціальної роботи,
управління та суспільних наук

Андрій ЦЮПРИК

Ухвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту психології та соціального захисту. Протокол від 21 вересня 2023 року № 1.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Мета та завдання навчальної практики	5
Бази навчальної практики	6
Організація та проведення навчальної практики	6
Захист результатів практики	8
Критерії оцінювання результатів практики	9
Організаційні вказівки	9
Список рекомендованої літератури	10
Додатки	11
Додаток А	11
Додаток Б	12
Додаток В	13

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Переддипломна практика є невід'ємною частиною підготовки якісних фахівців, важливий елемент у процесі написання кваліфікаційних робіт магістрів та складовою частиною професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Практика спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти за час навчання, вдосконалення практичних навичок і умінь в роботі за обраною спеціальністю та є заключною частиною навчального циклу при здобутті кваліфікації магістра соціальної роботи.

Програма практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю 231 «Соціальна робота». Практика спрямована на підготовку майбутнього фахівця до самостійного виконання професійних завдань на певній посаді чи у сфері професійної діяльності. Під час практики проводиться збір матеріалу, необхідного для виконання кваліфікаційної (дипломної) роботи магістра.

Переддипломна практика має характер науково-дослідницької практики, є одним з основних елементів навчально-виховного процесу. Важливою ціллю практики є збір емпіричних даних для кваліфікаційної дипломної роботи; поглиблення та закріплення набутих теоретичних знань з основних професійно-орієнтованих дисциплін; вивчення соціальних явищ і процесів, відповідно до обраної теми дослідження дипломної кваліфікаційної роботи; розроблення пропозицій щодо запобігання або вирішення соціальних проблем у сфері соціальної роботи тощо.

Зміст індивідуального завдання, порядок його виконання визначається науковим керівником дипломної роботи. Завдання можуть бути пов'язані не тільки з написанням дипломної роботи, але й з науково-дослідною роботою кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук, підготовкою доповідей на студентські наукові конференції, написання статей тощо. У процесі виконання індивідуального завдання практики здобувачі, відповідно до кваліфікаційних вимог, повинні продемонструвати:

— знання загальнотеоретичних, професійно орієнтованих і спеціальних дисциплін, що розкривають теоретичні та практичні основи соціальної роботи;

— вміння відбирати, систематизувати та обробляти емпіричний матеріал відповідно до мети дослідження; виявляти причинно-наслідкові зв'язки соціальних процесів та явищ; обґрунтовувати наукові висновки та конкретні пропозиції щодо вирішення певної соціальної проблеми тощо.

Після закінчення переддипломної практики здобувачі зобов'язані надати науковому керівникові пропозиції щодо змісту першого варіанту теоретичного та емпіричного розділів дипломної роботи, комплексу методів та методик дослідження, які повинні мати логічний, доказовий, аргументований характер. Також, здобувачі вищої освіти подають на кафедру науковому керівнику звіт у формі стислого опису виконаних видів діяльності, відповідно до індивідуальних завдань, визначених на основі плану дипломної роботи, ґрунтовні пропозиції щодо вирішення конкретної соціальної проблеми.

Нормативним забезпеченням переддипломної практики є:

- Закони України «Про освіту» та «Про вищу освіту»;
- Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затверджене Наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 р. № 93;

- Положення про організацію освітнього процесу у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності;
- Положення про практичну підготовку курсантів, студентів та слухачів Львівського державного університету безпеки життєдіяльності;
- Освітньо-професійна програма, розроблена на підставі Стандарту вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальність 231 Соціальна робота.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета переддипломної практики полягає у закріпленні теоретичних знань, отриманих здобувачами в процесі вивчення циклу теоретичних дисциплін, набутті практичних навичок зі спеціальності, збору матеріалу для виконання дипломної кваліфікаційної роботи.

Основні завдання практики:

- поглиблення теоретичних знань із спеціальних дисциплін, набутих здобувачами, застосування їх у вирішенні конкретних завдань;
- формування у здобувачів вищої освіти загальних та фахових компетентностей;
- вироблення умінь впровадження результатів наукового пошуку в практичну діяльність;
- формування умінь критично оцінювати результати наукових досліджень та здійснювати пошук потрібної наукової інформації у соціальній сфері;
- виховання здатності до узагальнення результатів власних наукових досліджень та їх оприлюднення у формі наукових звітів (тез, статей, доповідей тощо).

Програмні результати переддипломної практики:

- РН02. Критично оцінювати результати наукових досліджень і різні джерела знань про практики соціальної роботи, формулювати висновки та рекомендації щодо їх впровадження.
- РН09. Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання.
- РН13. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.
- РН20. Упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.
- РН21. Критично оцінювати результати наукових досліджень та здійснювати пошук потрібної наукової інформації у соціальній сфері.
- РН22. Узагальнювати результати власних наукових досліджень та оприлюднювати їх у формі наукових звітів (тез, статей, доповідей тощо).
- РН25. Застосовувати інноваційні педагогічні технології з урахуванням особливостей підготовки фахівців за спеціальністю.

У результаті проходження переддипломної практики у здобувачів вищої освіти повинні бути сформовані **компетентності**:

загальні:

- ЗК08. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК09. Навички міжособистісної взаємодії.

- ЗК10. Здатність працювати в команді.
- ЗК11. Здатність розробляти комплексне навчально-методичне забезпечення навчальної дисципліни.
- ЗК12. Здатність продукувати систему управління пізнавальною діяльністю, що забезпечує досягнення програмних результатів навчання.
- ЗК13. Здатність застосовувати інноваційні педагогічні технології з урахуванням особливостей підготовки фахівців за різними спеціальностями.

фахові:

- ФК08. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень.
- ФК09. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.
- ФК10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних проблем через упровадження соціальних інновацій.
- ФК15. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проєктів і технологій.
- ФК16. Здатність упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.
- ФК17. Здатність до оволодіння навичками самостійного опанування новими знаннями, використовуючи сучасні освітні та дослідницькі технології у соціальній сфері.
- ФК18. Здатність до узагальнення результатів власних наукових досліджень та їх оприлюднення у формі наукових звітів (тез, статей, доповідей тощо).

БАЗИ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Переддипломну практику здобувачі спеціальності 231 «Соціальна робота» проходять на кафедрі соціальної роботи, управління та суспільних наук Навчально-наукового інституту психології та соціального захисту Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. В умовах пандемії чи воєнного стану практика відбувається у дистанційному форматі.

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Здобувачі, які проходять переддипломну практику в ЛДУ БЖД зобов'язані вивчати технічні засоби ведення освітнього процесу та наочні посібники з подальшим використанням їх у своїй роботі; виготовляти наочний матеріал, необхідний для роботи з дослідження певної наукової проблематики.

Програма практики для магістрів спеціальності 231 «Соціальна робота» містить різноманітні види діяльності, які виконують здобувачі під керівництвом викладачів кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук, а саме:

- участь в настановчому інструктажі з проведення практики на кафедрі;
- закріплення практикантів за викладачами кафедри;
- індивідуальні консультації кожного керівника практики з практикантами;

– виконання плану практики кожним магістром відповідно до виробленого порядку денного.

Практика здійснюється студентами у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності під контролем керівника практики.

Обов'язки керівника переддипломної практики:

- бере участь у настановчому інструктажі здобувачів (перед початком практики) і в підсумковій конференції (при завершенні практики);
- забезпечує проведення інструктажу з техніки безпеки та охорони праці;
- у випадку неявки здобувачів на практику, порушення ними трудової дисципліни, нехтування своїми обов'язками, а також виникненні конфліктних ситуацій повідомляє про це письмово (рапортом) кафедру;
- надає консультації про порядок проходження переддипломної практики, ведення щоденника, методичні рекомендації зі збору й аналізу інформації тощо;
- забезпечує надання необхідних документів та перевіряє правильність їх ведення та оформлення, здійснює відповідний контроль;
- розглядає звітну документацію студентів з проходження переддипломної практики, бере участь в роботі комісії з захисту звітів практики;
- представляє на засіданні кафедри звіт про проходження практики разом з висновками і пропозиціями щодо вдосконалення практичної підготовки здобувачів.

Обов'язки керівника від бази практики:

- взяти участь у настановчих зборах та підведенні підсумків практики;
- ознайомити здобувачів з метою і завданням практики, базою практики, правилами ведення документації, правилами техніки безпеки на робочому місці;
- допомогти скласти індивідуальний план практики та контролювати його виконання й хід самої практики;
- проводити індивідуальні та групові консультації;
- оцінити роботу здобувачів на практиці, їх готовність до професійної роботи;
- підготувати характеристику на практиканта;
- подати письмовий звіт про керівництво практикою.

Обов'язки здобувачів, які проходять переддипломну практику:

- отримати від керівника практики консультації щодо особливостей проходження переддипломної практики та оформлення усіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики, розпочати і завершити практику у визначений термін;
- пройти інструктаж і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки, правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- ознайомитися з програмою практики та на її основі скласти індивідуальний план роботи на період практики;
- у повному обсязі виконувати всі індивідуальні завдання, передбачені програмою практики і конкретними вказівками її керівників, нести відповідальність за роботу, що виконується;
- своєчасно підготувати звітну документацію та захистити звіт з переддипломної практики.

Здобувачі мають право:

- ознайомитись з усіма службовими документами в обсязі завдань, визначених програмою та індивідуальним планом практики;
- користуватися технічним та іншими засобами навчального закладу;
- вносити пропозиції керівництву навчального закладу щодо вдосконалення організації та проведення практики.

ЗАХИСТ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Захист звіту проводиться перед комісією, яка призначається завідувачем кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук та включає координатора практики від кафедри і наукових керівників дипломних робіт, в терміни, передбачені навчальним процесом, з використанням презентації. У процесі захисту комісія оцінює якість звіту та щоденника проходження практики, відгуки керівника практики за місцем проходження та наукового керівника, повноту та рівень засвоєння здобувачем матеріалів програми практики, набуті практичні вміння та навички. В умовах пандемії чи воєнного стану захист звіту практики відбувається у дистанційному форматі.

Після закінчення переддипломної практики здобувачі вищої освіти складають звіт про її проходження (*див.: Додаток В*).

До звіту додаються:

- індивідуальний план проходження практики з відмітками про виконання запланованих видів робіт (*див.: Додаток А*);
- календарний план про проходження практики (*див.: Додаток Б*).

Звіт про проходження практики повинен мати чітку побудову, логічну послідовність аргументів, точність оформлення, обґрунтованість висновків та рекомендацій, не допускається цитування літературних джерел заради заповнення у звіт необхідної кількості сторінок. Звіт має відобразити всі аспекти діяльності здобувача на місцях проходження переддипломної практики і бути структурований.

Структура звіту переддипломної практики:

Вступ.

1. Теоретико-методологічний аналіз теми дипломного дослідження.

2. Аналітико-дослідницький (емпіричний) аналіз проблеми, що вивчається.

Вступ – обґрунтування актуальності і практичної значущості обраної теми дипломної роботи.

Теоретико-методологічний аналіз теми дипломного дослідження. Огляд загальних теоретичних підходів до теми з використанням інформаційних джерел з досліджуваної проблеми. Обов'язкове порівняння різних точок зору, використання опублікованих статистичних даних з посиланням на джерела, підготовка дайджестів видань за останні роки, матеріали проведених досліджень з обраної проблематики.

Аналітико-дослідницький (емпіричний) аналіз проблеми, що вивчається. Здобувачі мають провести дослідження й зробити ґрунтовний аналіз фактичного стану проблеми, що вивчається з використанням усіх теоретичних знань, певного методичного інструментарію та статистичних методів обробки наукових результатів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Виконання вимог, щодо проходження практики у закладах вищої освіти, що ставляться до здобувачів другого (магістерського) рівня освіти контролюється керівником відповідної практики.

З метою підсумкового оцінювання практики здобувачів перевіряються їхні поточні записи з виконаних пунктів програми практики, якість підготовки індивідуальних творчих завдань, а також підготовки підсумкового звіту. За результатами практики здобувачам виставляються оцінки: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Критерії оцінки: «**відмінно**» – відповідність звітної документації програмним вимогам; акуратне оформлення; грамотність матеріалів; «**добре**» – деякі недоліки при оформленні звітної документації, хоча всі параметри звіту в наявності; «**задовільно**» – поверхове висвітлення матеріалів практики, наприклад, неглибокий аналіз отриманих матеріалів; «**незадовільно**» – фрагментарне виконання поданих матеріалів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ВКАЗІВКИ

Робочий час здобувача протягом практики планується так:

- організаційні питання початкового періоду практики, проходження інструктажів з техніки безпеки та охорони праці, одержання індивідуальних завдань – 5 % від часу відведеного на проходження практики;
- виконання функцій практиканта на робочому місці, робота з літературою, технічною й нормативною документацією, складання відповідної документації, виконання індивідуальних завдань – 70 % від часу відведеного на проходження практики;
- участь в теоретичних заходах – 10 % від часу відведеного на проходження практики;
- робота над звітами з практики – 10 % від часу відведеного на проходження практики;
- одержання заліку з практики – 2 % від часу відведеного на проходження практики;
- інші види робіт – 3 % від часу відведеного на проходження практики.

Здобувачі зобов'язані пройти навчальну практику у встановлені терміни відповідно графіку освітнього процесу, виконати програму практики, скласти визначений програмою звіт. Під час практики здобувачі повинні дотримуватися встановлених правил техніки безпеки та охорони праці.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Карпенко О.Г. Професійна підготовка соціальних працівників в умовах університетської освіти: науково-методичний та організаційно-технологічний аспект (монографія) / за заг. ред. С.Я. Харченко. Дрогобич: Коло, 2007. 374 с.

2. Цюприк А.Я., Лозинський А.Ф. Методичні рекомендації для написання та оформлення кваліфікаційної роботи магістра. Галузь знань: 23 «Соціальна робота». Спеціальність: 231 «Соціальна робота». Освітній ступінь: магістр. Львів: ЛДУ БЖД, 2023. 43 с.

3. Ларіонова Н.Б. Практика в системі професійної підготовки студентів спеціальностей «Соціальна педагогіка» і «Соціальна робота»: навч. метод. посіб. для студ., організаторів і керівників практики. Луганськ: ДЗ ЛНУ імені Т. Шевченка, 2010. 68 с.

4. Освітньо-професійна програма, розроблена на підставі Стандарту вищої освіти за другим (магістерським) рівнем вищої освіти в галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальність 231 Соціальна робота. URL: https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/osvitni_programy/socialna_robota_magistr.pdf

5. Положення про організацію освітнього процесу у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності. URL: https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/polozhennya_pro_organizaciyu_osvitnogo_procesu_ldu_bzhd_nova_redakciya_10.2020.pdf

6. Положення про порядок та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності. URL: [file:///C:/Users/Lenevo/Downloads/%D0%9F.08.21%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Lenevo/Downloads/%D0%9F.08.21%20(1).pdf)

7. Положення про практичну підготовку курсантів, студентів та слухачів Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. URL: https://ldubgd.edu.ua/sites/default/files/1_nmz/polozhennya_pro_praktiku_ldubzhd.pdf

8. Поступна О. Нормативно-правове забезпечення вищої освіти в Україні в контексті європейської інтеграції. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2007-2/doc/5/06.pdf>

9. Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 року. *Верховна Рада України: офіційний веб-портал*. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

10. Про затвердження Положення про проведення практики: студентів вищих навчальних закладів України: Наказ Міністерства освіти і науки України від 08 квітня 1993 року № 9. *Верховна Рада України: офіційний веб-портал*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>

11. Про освіту: Закон України. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 38–39. Ст. 380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ**

ЗВІТ

про проходження переддипломної практики здобувача(ки) вищої освіти
другого (магістерського) рівня вищої освіти
другий курс

(Прізвище, Ім'я, По-батькові)

спеціальності 231 «Соціальна робота»
у 2023 – 2024 навчальному році

Завідувач кафедри соціальної роботи,
управління та суспільних наук, доцент
_____ Андрій ЦЮПРИК

Керівник практики:
доцент кафедри соціальної роботи,
управління та суспільних наук
_____ Андрій ЛОЗИНСЬКИЙ

Керівник кваліфікаційної роботи магістра

(Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

